
Φεβρουάριος 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

The project **ECOEMPPOWER - ECOsystems EMPOWERing at regional and local scale supporting energy communities** receives funding from the European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) under Grant Agreement n°101120775.

Co-funded by the
European Union

DISCLAIMER

Η γνώμη που διατυπώνεται στο παρόν παραδοτέο αντικατοπτρίζει τη γνώμη των συγγραφέων και όχι τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο παρόν έγγραφο.

Το παρόν έγγραφο θα διατεθεί για χρήση και λήψη στον δικτυακό ιστότοπο ECOEMPOWER με άδεια Creative Commons. Συγκεκριμένα, θα χρησιμοποιηθεί η CC BY 4.0 DEED | Αναφορά 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτή η άδεια επιτρέπει στους νέους χρήστες να διανέμουν, να τροποποιούν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή, αρκεί να γίνεται αναφορά στον δημιουργό.

Όλα τα μέλη της κοινοπραξίας ECOEMPOWER δεσμεύονται να δημοσιεύουν ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες και καταβάλλουν τη μεγαλύτερη δυνατή προσπάθεια για τον σκοπό αυτό. Ωστόσο, τα μέλη της κοινοπραξίας ECOEMPOWER δεν μπορούν να αναλάβουν ευθύνη για τυχόν ανακρίβειες ή παραλείψεις, ούτε για άμεσες, έμμεσες, ειδικές, επακόλουθες ή άλλες απώλειες ή ζημίες οποιουδήποτε είδους που προκύπτουν από τη χρήση των πληροφοριών αυτών.

EXECUTIVE SUMMARY

Στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου ECOEMPOWER, η παρούσα περίληψη συντάσσεται για να περιγράψει τα εθνικά ρυθμιστικά πλαίσια για τη δημιουργία συλλογικών και συνεργατικών συστημάτων ενεργειακού εφοδιασμού σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα. Το τριετές έργο συντονισμού και υποστήριξης με τίτλο "ECOsystems EMPOWERing at regional and local scale supporting energy communities" επικεντρώνεται στην υποστήριξη των περιφερειακών αρχών ως διαμεσολαβητών των ενεργειακών κοινοτήτων με τη δημιουργία καταστημάτων μιας στάσης (ΚΜΣ). Οι χώρες εταίροι του έργου είναι η Τσεχική Δημοκρατία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ελλάδα και η Ιταλία.

Η κοινοπραξία του έργου βασίζεται κυρίως στην υπάρχουσα τεκμηρίωση, ιδίως στον ["Transposition Tracker" που δημοσιεύεται από το REScoop.eu](#), για να περιγράψει το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Ο παρακολουθητής αξιολογεί την εθνική πρόοδο στη μεταφορά των ευρωπαϊκών οδηγιών [RED II](#)¹ και [IEMD](#)². Οι εταίροι του έργου συμπλήρωσαν και ερμήνευσαν αυτόν τον πολύτιμο πόρο για να παράσχουν τόσο μια ευρωπαϊκή επισκόπηση όσο και ειδικές γνώσεις για τις πέντε χώρες του έργου ECOEMPOWER. Η ανάλυση που προκύπτει θα υποστηρίξει τους εταίρους του έργου στην ανάπτυξη των δικών τους περιπτώσεων και στην προετοιμασία μελλοντικών σχεδίων.

Αρκετές χώρες της ΕΕ, κυρίως το Βέλγιο, η Δανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιρλανδία και η Ιταλία, έχουν εφαρμόσει με επιτυχία τους ορισμούς για τις Κοινότητες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών σύμφωνα με τα κριτήρια του RED II. Η Ιρλανδία υπογραμμίζεται ιδιαίτερα στο πλαίσιο αυτό. Επιπλέον, έχει σημειωθεί πρόοδος, ιδίως όσον αφορά την αδειοδότηση νομικών προσώπων, τον διορισμό εποπτικών αρχών και τον αριθμό των καθορισμένων όρων στις χώρες της ΕΕ. Η Αυστρία διαθέτει συνολικά τα καλύτερα ευνοϊκά πλαίσια και καθεστώτα στήριξης, ακολουθούμενη από την Ιταλία, την Ιρλανδία και τις Κάτω Χώρες. Συνολικά, ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει απροθυμία και αβεβαιότητα όσον αφορά τις εν λόγω εθνικές εφαρμογές.

Μεταξύ των πέντε χωρών-εταίρων του ECOEMPOWER, η Ιταλία ξεχωρίζει ως η πιο προηγμένη στην εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ. Το ιταλικό πλαίσιο με τα εθνικά μέσα για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την παροχή πληροφοριών είναι αξιοσημείωτο. Η Γαλλία και η Γερμανία παρέχουν επίσης καλά παραδείγματα στο πλαίσιο των καθιερωμένων ορισμών και των προγραμμάτων στήριξης για τις εθνικές ενεργειακές κοινότητες. Η Ελλάδα είναι καλά ευθυγραμμισμένη με τους εφαρμοσμένους ορισμούς, αλλά ξεχωρίζει ιδιαίτερα με τα πλαίσια για τη μελετημένη πρόσβαση των νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα. Η Τσεχική Δημοκρατία έχει περισσότερο δρόμο να διανύσει όσον αφορά την παροχή ασφάλειας, καθοδήγησης και κινήτρων για τις ενεργειακές κοινότητες, ελπίζοντας ότι το επερχόμενο σχέδιο νόμου θα εισαγάγει υποστηρικτικά πλαίσια.

¹ RED II: Η οδηγία 2018/2001 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θέτει δεσμευτικούς στόχους για το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη συνολική κατανάλωση ενέργειας έως το 2030 και καθορίζει τους όρους-πλαίσιο για την προώθηση και την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα των κρατών μελών. Έτσι, προωθεί την επέκταση των βιώσιμων πηγών ενέργειας για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ.

² IEMD: Η οδηγία 2019/944 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ηλεκτρική ενέργεια καθορίζει μέτρα για την προώθηση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, προωθώντας το διασυνοριακό εμπόριο, την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενίσχυση των δικαιωμάτων των καταναλωτών στην ΕΕ. Η οδηγία αποσκοπεί στην προώθηση της αποδοτικής χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προκειμένου να υποστηριχθεί η ενεργειακή μετάβαση και να διασφαλιστεί η ασφάλεια του εφοδιασμού.

Η σύνοψη αυτή υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ παρουσιάζουν τόσο πρόοδο όσο και απροθυμία στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου που μπορεί να βοηθήσει τους τοπικούς φορείς να δημιουργήσουν, να υποστηρίξουν και να συμμετάσχουν στις ενεργειακές κοινότητες. Παρόλο που οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν θεσπίσει κάποιους κανονισμούς για τις ενεργειακές κοινότητες, η εστίαση είναι συχνά στην πρωτογενή νομοθεσία και οι ειδικοί εκτελεστικοί νόμοι ή κανονισμοί είναι σπάνιοι. Υπάρχει μια τάση προς τη σταδιακή ανάπτυξη ορισμών, ενώ η ανάπτυξη πλαισίων είναι πιο αργή. Αν και τα δικαιώματα και οι προϋποθέσεις αναφέρονται συχνά στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών για τις ενεργειακές κοινότητες, συχνά δεν υπάρχει λεπτομερής επεξεργασία αυτών των πτυχών. Η εστίαση στον διαμοιρασμό ενέργειας είναι θετική, ενώ άλλες πιθανές δραστηριότητες των ενεργειακών κοινοτήτων συχνά εξετάζονται λιγότερο προσεκτικά. Η παρούσα περίληψη παρέχει πολύτιμα παραδείγματα προς μίμηση, αλλά είναι σαφές ότι οι περισσότερες χώρες της ΕΕ δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει την απαραίτητη νομοθεσία, πολιτικές ή μέτρα για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την άνθηση των ενεργειακών κοινοτήτων.

Οι τακτικές επικαιροποιήσεις και η παραπομπή σε υπάρχουσα τεκμηρίωση από διάφορες πηγές έχουν ως στόχο να χαρακτηρίσουν τη φύση του παρόντος εγγράφου.